

บทบาทภาครัฐต่อปัญหาการเปิดบ่อนกาสิโน

The role government on the open a casino

อณิษฐา หาญภักดีนิยาม*

Anitta Hanphakdeeniyom

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมาของการพนัน อุปสรรคต่อการเปิดบ่อนกาสิโนและการพนัน รวมถึงบทบาทของภาครัฐต่อการเปิดกาสิโน เพื่อนำไปสู่ความคิดเห็นว่าประเทศควรจะมีการเปิดกาสิโนหรือไม่ในอนาคต ทำให้ทราบว่าภาครัฐควรมุ่งเน้นการมีบทบาทต่อการจัดการในการเปิดกาสิโน โดยการส่งเสริมหลักศีลธรรม คุณธรรมในการเปิดบ่อนกาสิโน เนื่องจากการจัดตั้งบ่อนกาสิโน ก็เพื่อมุ่งหวังในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจสร้างรายได้ให้แก่ประเทศชาติ แต่การพนันก็มักมีผลกระทบในด้านสังคม ดังนั้นภาครัฐควรมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาและพัฒนา เพื่อยกระดับจิตสำนึกทางจริยธรรม เน้นการปลูกฝังระเบียบวินัยความซื่อสัตย์ และคุณธรรมจริยธรรมในสังคม ควรหลีกเลี่ยงเส้นทางแห่งอบายมุข 6 รวมถึงรณรงค์ให้เห็นโทษของอบายมุขและการเสพติดการพนันมากกว่าที่จะส่งเสริมให้เกิดการจัดตั้งบ่อนกาสิโนขึ้นมา โดยไม่มีมาตรการหรือกฎหมายในการรองรับอย่างแน่นนอนและครอบคลุม

คำสำคัญ: กาสิโน, บทบาทภาครัฐ,

Abstract

This article aims to know the history of gambling. The relationship between the role of government to open a casino including ways to tackle the impact that happen on opening a casino which leads to the concept in opening the casino or not in the future. Keeping in mind, the government should focus on the role of management in opening the casinos along the Buddhist's way with the harmonies by promoting morality. The virtue of managing the casino has both advantages and waste due to the establishment of casinos that look forward to in terms of economic development and generate revenue for the public.

But gambling has always had an impact on various aspects including the impact on society. Thus, the government should play an important role in promoting education and development to raise awareness of ethical focusing on instilling discipline, honesty, ethics, and society by avoiding the six of vices, including a campaign to condemnation of the vices and addictions to gambling than to foster the casino opening without measures or laws to support and cover tightly.

Key words: Casino, Government role.

* อาจารย์สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

บทนำ

“พนัน” หรือการพนัน (Gambling) หมายถึง การเข้าเล่นเพื่อแสวงหาประโยชน์ โดยอาศัยการเสี่ยงโชคด้วย ไพ่หรือเหรียญ โดยพนันเอาเงินหรือทรัพย์สิน เช่น การเล่นไพ่ต่างๆ บิดเบี้ยว เป็นต้น การเล่นการพนันมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาช้านาน เป็นกิจกรรมหนึ่งที่มนุษย์ใช้เป็นเครื่องมือในการตอบสนองความต้องการด้านสันตนาและการและอาจจะถือได้ว่าการเล่นการพนันนั้นเป็นปรากฏการณ์สากลเพราะ ปรากฏให้เห็นทุกสังคมเชื้อชาติและทุกระดับของอารยธรรม ในสังคมไทย พบว่า การพนันเป็นแบบแผนพฤติกรรมหนึ่งที่ดำรงอยู่คู่กับสังคมไทยมาช้านาน ควบคู่ไปกับข้อขัดแย้งในประเด็นทางศาสนา กล่าวกันว่า คนไทยสามารถพนันกันได้ทุกเรื่องและการพนันได้แพร่กระจายเข้าสู่ทุกวงการแม้แต่วงการศาสนา เช่น พระจำนวนหนึ่งก็นิยมไปห่วย ทั้งกระทำโดยตรงและกระทำผ่านสื่อ¹ ดังที่กล่าวไปแล้วว่า คำสอนของศาสนาพุทธถือว่า การเล่นการพนัน เป็นอบายมุข ดังตามที่หลักพุทธศาสนามักจะอธิบายว่า อบายมุข 4 และอบายมุข 6 เป็นหลักธรรมของพระพุทธเจ้า แสดงให้เห็นว่าใครเสพยาหรือประพฤติไปตามนี้ก็มีแต่ความเสื่อม การพนันก่อให้เกิดความดีใจหรือความหลง การพนันจึงเป็นแหล่งกำเนิดความโกรธ ความหลง และสร้างปัญหาให้แก่ครอบครัวและชุมชนที่มีการพนัน มีเพียงการพนันที่อนุญาตให้เล่นกันได้อย่างถูกต้องตามกฎหมายเพียงไม่กี่ประเภท คือ สลากกินแบ่งรัฐบาล การพนันม้าแข่ง การแข่งจันทกมวย ดังนั้น สำหรับประเทศไทยแล้ว การพนันจึงเป็นสิ่งที่ขัดกับหลักธรรมทางศาสนาและยังเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมายอีกด้วย

ต่อมาคนไทยก็ได้รู้จักกับการพนันอีกชนิดหนึ่งที่เรียกกันติดปากมาจนถึงทุกวันนี้ นั่นคือ การเล่น ห่วย คำว่า ห่วย เดิมมาจากภาษาจีนเรียกว่า ฮวยฮวย เป็นการเล่นการพนันประเภทหนึ่งที่นิยมเล่นในประเทศจีน ต่อมาชาวจีนที่อยู่ในเมืองไทยได้นำเข้ามาเผยแพร่ ตั้งแต่รัชกาลที่ 3 คือ ในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว และได้เริ่มต้นเก็บผลประโยชน์อันเป็นรายได้ของแผ่นดินโดยใช้วิธีการผูกขาด จากการเปิดประมูลผู้ให้เงินภาษีสูงเป็นหลัก ผู้ผูกขาดได้นี้ต่อมาได้รับบรรดาศักดิ์เป็นขุนนางเบ็ญจรัตน์ คนจกพากันเรียกว่า ขุนนาง² ในขณะที่การอนุญาตให้มีการเล่นการพนัน เช่น พนันในโรงบ่อนเบี้ย และการพนันห่วย ได้นำรายได้มาสู่รัฐบาลในสมัยนั้น โดยผลจากการเล่นการพนันเป็นสิ่งที่หาเล่นได้ง่ายละมีความแพร่หลายทั่วไปก่อให้เกิดปัญหาติดตามามากมาย เช่น เกิดปัญหาการทะเลาะวิวาท อาชญากรรม ก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมขึ้นมา มนุษย์ทุกคนมีสัญชาตญาณที่มีมาแต่กำเนิด คือ แสวงหาสิ่งที่ทำให้ตนเองมีความสุข เช่น การกิน การเที่ยว การเล่น ความเพลิดเพลินในทางประสาทสัมผัส และรวมถึงสัญชาตญาณที่เกี่ยวกับการเสี่ยงโชค ยิ่งถ้าการเสี่ยงโชคนั้นได้มาซึ่งผลตอบแทนด้วยแล้ว ยิ่งทำให้มนุษย์เกิดแรงบันดาลใจที่จะทำการเสี่ยงโชคมากขึ้น สัญชาตญาณเกี่ยวกับการเสี่ยงโชคนี้เอง ทำให้มนุษย์มีกิจกรรมที่พัฒนาขึ้นจนไปสู่เกมการเล่นต่างๆ สืบทอดกันต่อๆ มาในทางวัฒนธรรม โดยมีหลักฐานต่างๆ มากมายที่จะเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า

การพนันที่เกิดขึ้นในโลกนี้ มีการถ่ายทอดกันต่อๆ มา จนกลายมาเป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่ง ที่ฝังรากลึกอยู่ในสังคม ในประเทศไทยมีหลักฐานของการเล่นการพนันว่าส่วนใหญ่แล้วได้รับอิทธิพลจากประเทศจีน โดยผ่านทางการค้าขายกับจีนตั้งแต่สมัยอาณาจักรสุโขทัย แต่ในยุคนี้การพนันไม่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตคนไทยมากนัก เพราะเป็นยุคที่บ้านเมือง และศีลธรรมมีความเจริญรุ่งเรืององงาม อาณาจักรสุโขทัยได้รับหลักธรรมคำสอน และวัฒนธรรมมาจากทางพระพุทธศาสนา ซึ่งชี้ให้เห็นโทษของการพนันว่าเป็นอบายมุข เป็นทางแห่งความเสื่อมหลักฐานที่ยืนยันได้ชัดเจนอย่างหนึ่งว่าไทยได้รับอิทธิพลทางการพนันมาจากประเทศจีนครั้งในสมัยอยุธยา ก็คือ ถั่ว ไพ่ต่างๆ เป็นต้น ซึ่งภายหลังมีการพนันอีกหลายชนิดเกิดตามมา คือ ห่วย มีทั้งห่วยบนดิน ถูกต้องตามกฎหมาย และห่วยใต้ดิน ผิดกฎหมายไม่ให้ทำการซื้อขาย³ จากที่กล่าวมาข้างต้น ตามพงศาวดารประวัติศาสตร์ ของไทยกล่าวไว้ว่า ชาวจีนผู้อพยพเหล่านี้เป็นผู้นำ

¹ สติธ รัตนวิจิตร. “การจัดการพนันในสังคมไทย”, เอกสารประกอบการประชุมทางวิชาการทางรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์แห่งชาติครั้งที่ 2. (เชียงใหม่: หจก.ธนุชนพริตติง. โรงพิมพ์ดาว), 2544.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 3.

³ พิภู ธีรณธิกุล, สัมมนาโครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์ เรื่อง คาสโนในมิติพระพุทธศาสนา การศึกษา และสังคมไทย, 19 กันยายน 2558

การเล่นหอยและนำมาสู่ไทยประมาณราวปี พ.ศ. 2360 การพนันชนิดที่เรียกว่า หอย เป็นการพนันที่ให้ผู้เล่นทายชื่อดอกไม้ที่เขียนไว้ คำว่า “หอย” เป็นภาษาจีน แปลว่า ดอกไม้ ต่อมาสัญลักษณ์จากชื่อของดอกไม้ก็เปลี่ยนมาเป็นชื่อคนสำคัญของจีนโดยเขียนเป็นภาษาจีน และเมื่อมีการนำเอาหอยเข้ามาเล่นเป็นการพนันในไทย ก็มีการเปลี่ยนเป็นตัวอักษรไทย จึงมีชื่อว่า หอย ก. ข ในระยะแรก หอยเป็นเพียงการพนันที่เล่นกันในบรรดาคนจีนอพยพ ต่อมาปี พ.ศ.2374 – 2375 เกิดสภาวะข้าวยากหมากแพง ประเทศไทยมีปัญหาด้านฝนแล้ง จนรัฐบาลไทยต้องนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ ซึ่งเวลานั้นตรงกับรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงเป็นห่วงว่า เมื่อปัญหาฝนแล้งเช่นนี้ ทำให้เงินทองหายาก รัฐบาลก็เรียกเก็บภาษีได้น้อย ในช่วงนั้นมีเจ้าสัว ซึ่งเป็นนายอากรเหล้าคนหนึ่ง กราบบังคมทูลว่า “อันที่จริงแล้วเงินทอง มิได้หายไปไหน เพียงแต่ว่าประชาชนเก็บหอมรอมริบไว้ มิได้นำออกมาใช้ บ้างก็ใส่ไหฝังดินไว้ หากต้องการให้นำเงินออกมาใช้จ่าย ก็ทำได้โดยออกหอยให้คนเล่น”พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเห็นด้วย ดังนั้นในปี พ.ศ. 2378 พระองค์ทรงให้สัมปทานโปรดให้เจ้าสัวเป็นนายอากรหอย หารายได้ให้รัฐบาล ต่อมานายอากรหอยก็เปลี่ยนขึ้นมาเป็นตำแหน่งขุนบาล และต่อมาในปี พ.ศ. 2430 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 ทรงมีพระประสงค์จะเลิกอากรหอย แต่พระองค์ทรงเกรงว่ารัฐบาลจะไม่อาจหารายได้ทางอื่นมาทดแทนได้ จึงจำกัดการเล่นหอยเท่านั้น แต่หอยก็ได้ถูกยกเลิกไปในที่สุดในปี พ.ศ. 2459 ในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว⁴ มาจนถึงปัจจุบัน การซื้อหอยหรือสลากกินแบ่งรัฐบาล ซึ่งเป็นชนิดหนึ่งในกระบวนการดำเนินงาน ผู้ขายจะต้องขออนุญาตจากสำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาลก่อน ถึงแม้ว่า การพนัน จะเป็นรูปแบบหนึ่งที่แสดงออกถึงพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างหนึ่งในสังคมไทย เนื่องจาก เป็นพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นถึงการขัดต่อบรรทัดฐานในสังคมไทย โดยเฉพาะขัดต่อหลักศีลธรรม ซึ่งการพนันจัดเป็นอบายมุขชนิดหนึ่งที่จะนำพามนุษย์ไปสู่ความทุกข์ รวมทั้งการพนันบางประเภทยังขัดต่อกฎหมาย ถึงแม้ว่าในปัจจุบันรูปแบบการพนันจะมีหลากหลายรูปแบบให้เล่นอย่างเปิดเผย เช่น ตู้เกม หอยใต้ดิน การชนไก่ หรือแม้แต่บ่อนคาสีโน ซึ่งบ่อนคาสีโนนี้ถือได้ว่าเป็นแหล่งรวบรวมการพนันที่มีขนาดใหญ่ มีการละเล่นหลากหลายรูปแบบ และรวมความบันเทิง สิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ไว้หลายประเภทในที่เดียว เพื่อดึงดูดใจให้แก่ผู้เล่น จนทำให้หลายคนเห็นว่า การพนันเป็นสิ่งดี พวกเขายินดีที่จะไปเล่น และยังเป็นแรงขับเคลื่อนให้กลุ่มต่างๆ ออกมาให้ความเห็น และเหตุผลต่างๆ ที่สนับสนุนให้มีการเปิดบ่อนคาสีโน

ซึ่งธีรภานต์ โพธิ์แก้ว ได้ให้นิยามคำว่า คาสีโน รวมไปถึงอาคาร สถานที่ หรือบ่อนการพนันขนาดใหญ่และโอโถงเพื่อสำหรับการเล่นพนันหลายชนิด จึงเป็นสถานที่ของการเล่นการพนันที่ถูกกฎหมาย ซึ่งอาจแยกจากแหล่งรวมความบันเทิงที่ครบวงจร⁵ แต่ในตามหลักทางพระพุทธศาสนา คำว่า คาสีโน ก็มักจะขัดแย้งต่อหลักคุณธรรม ศีลธรรม เพราะสื่อของคำว่า คาสีโน เมื่อมีการพูดถึง คนส่วนใหญ่ก็จะมีความคิดเห็นแสดงออกไปในทางแง่ลบ เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ควรไปยุ่งเกี่ยว ซึ่งมีผลต่อความต้องการที่จะเปิดบ่อนคาสีโนตามแนวพุทธ เนื่องจาก เป็นแหล่งมั่วสุมของนักพนัน หนทางนำไปสู่ความเสื่อม ปัญหาต่างๆ ก็จะตามมาไม่ว่าจะ ปัญหาทางด้านสังคม การลักขโมย อาชญากร ปัญหาในเรื่องโสเภณี จนนำไปสู่ปัญหาในด้านการค้ามนุษย์ ถึงแม้ว่าภาครัฐจะมีบทบาทในการส่งเสริมให้มีการเปิดคาสีโนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อเป็นการพัฒนาประเทศ ในด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมก่อให้เกิดรายได้ต่อประชาชนในพื้นที่มากขึ้น รวมถึงส่งเสริมการท่องเที่ยวของประเทศ

เช่นเดียวกับ รุ่งโรจน์ รื่นเรืองวงศ์ ให้คำนิยามว่า การพนัน คือ สัญญาที่ก่อให้เกิดการได้หรือเสียเงินหรือทรัพย์สิน โดยคู่สัญญาถือเอาผลแห่งเหตุการณ์ในอนาคตอันไม่แน่นอน ซึ่งคู่สัญญาไม่มีส่วนได้เสียเป็นเครื่องชี้ขาด

⁴ ผาสุก พงษ์ไพจิตร, “เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยหอยใต้ดิน”, ใน เศรษฐกิจนอกกฎหมายและนโยบายสาธารณะในประเทศไทย, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539), หน้า 344.

⁵ ธีรภานต์ โพธิ์แก้ว, คาสีโน...กับการพนันในสังคมไทย, <<https://www.gotoknow.org/posts/594079>>, 20 กันยายน 2558.

⁶ กิตติกร มีทรัพย์, “ความสุขจากการเล่นการพนัน”, ในงานวิจัยสุขภาพจิตเชิงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, (เอกสารงานวิจัยเยี่ยมเล่ม), หน้า 17.

- 1) ต้องมีการได้หรือการเสีย ถ้าไม่มีการได้หรือเสีย หรือได้ทางเดียวหรือเสียทางเดียว หรือได้เสียกันด้วยกัน ไม่ถือว่าเป็นการพนัน
- 2) สิ่งที่ได้เสียต้องเป็นเงินหรือทรัพย์สิน หากสิ่งที่ได้เสียเป็นอย่างอื่น เช่น แรงงาน หรือคน ไม่ถือเป็นการพนัน
- 3) ต้องถือเอาเหตุการณ์ในอนาคตเป็นเครื่องชี้ขาด
- 4) คู่สัญญาต้องไม่มีส่วนได้ส่วนเสียในผลที่เสี่ยงภัยนั้น
- 5) ต้องมีผู้เล่นตั้งแต่สองฝ่ายขึ้นไป

อุปสรรคต่อการเปิดบ่อนกาสิโนและการพนันตามหลักพระพุทธศาสนา

ถึงแม้ว่าการพนันจะเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานมาแล้ว และมีความผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมาอย่างยาวนาน จะเห็นได้ว่าคนไทยส่วนใหญ่นิยมเล่นการพนัน บางคนเล่นเพื่อผ่อนคลาย บางคนต้องการเสี่ยงโชค แต่บางคนทำเพื่อเป็นการลงทุนหาผลกำไร รวมถึงบางคนเล่นตามเพื่อนจนถึงขั้นติดงอมแงม จนไม่สามารถออกจากวงจรอุปาทานนี้ได้ แต่ไม่ว่าจะเล่นเพื่อผ่อนคลาย สร้างความเพลิดเพลินสนุกสนาน หรือเล่นเพื่อเป็นการลงทุน การพนันก็ยังถือว่าเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย และผิดหลักธรรมทางพุทธศาสนา การเปิดบ่อนขนาดใหญ่ขึ้น เกิดขึ้นมา เพราะ ได้รับอิทธิพลของการขยายตัวของบ่อนกาสิโนที่อยู่ตามแนวชายแดนไทย ซึ่งบ่อนเหล่านี้เป็นบ่อนที่มีลักษณะดี เป็นมาตรฐานสากล ทำให้สามารถสร้างความพึงพอใจและความมั่นใจให้กับลูกค้าหรือผู้เล่นการพนันได้มากขึ้น มีผู้ที่เข้าไปเล่นในบ่อนเหล่านี้เป็นจำนวนมาก เป็นการสร้างรายได้ให้กับเจ้าของธุรกิจอย่างมหาศาล เราจะเห็นได้ว่าการเปิดบ่อนกาสิโนนี้ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริง อาจไม่ใช่เป็นเพียงประชาชนในพื้นที่นั้นตามที่ภาครัฐได้คาดหวังไว้อย่างแท้จริง แต่อาจตกอยู่ภายใต้ของนักการเมืองและนักธุรกิจนั่นเอง⁷

เนื่องจากธุรกิจการพนัน เป็นธุรกิจที่สร้างรายได้ มีผลประโยชน์อย่างมหาศาล การที่ประชาชนหรือนักท่องเที่ยวเดินทาง去玩การพนันโดยเฉพาะตามชายแดน ทำให้เงินไหลออกนอกประเทศมาก รวมถึงวิกฤตทางเศรษฐกิจที่ประเทศไทยต้องเผชิญ ด้วยสาเหตุเหล่านี้จึงทำให้บางฝ่ายออกมาเรียกร้องให้มีการเปิดบ่อนกาสิโนที่ถูกกฎหมายขึ้น เพื่อเป็นการหารายได้เข้ารัฐ จะได้ช่วยพยุงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศได้ในอีกทางหนึ่งแต่การเปิดบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมาย จะช่วยพยุงฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศชาติได้จริงหรือไม่ หรือจะนำความเสื่อมความยากจนแร้นแค้นมาสู่ประชาชน เป็นภัยต่อสังคมมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นสิ่งที่ต้องศึกษาพิจารณากันให้รอบคอบ ทำให้การศึกษาด้านการพนันด้วยหลักพระพุทธศาสนา เป็นสิ่งที่ขัดแย้งกัน เพราะว่า การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดี เป็นอบายมุข คือ หนทางแห่งนำไปสู่ความเสื่อม ถึงแม้ว่าจะมีการกระตุ้นสร้างจิตสำนึกในทางธรรม เป็นอบายมุขไม่ควรหลงเข้าไปพัวพัน นั่นก็คือ การดื่มน้ำเมา การเที่ยวกลางคืน การเที่ยวดูการละเล่น การคบคนชั่วเป็นมิตร ความเกียจคร้านในการทำงาน และการเล่นการพนัน สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่ต้องห้ามที่พาให้เราเดินทางไปสู่ทางเสื่อมได้ ดังนั้นในทางพระพุทธศาสนาจึงสอนให้เราต้องหลีกเลี่ยงจากสิ่งเหล่านี้ เพราะจะทำให้เราเกิดความทุกข์ได้

รวมทั้งวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีในปัจจุบันยังมีผลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก ความเป็นสังคมโลกก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างต่อเนื่อง การติดต่อสื่อสารเป็นไปด้วยความสะดวกรวดเร็ว จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง เป็นการสื่อสารไร้พรมแดน ความเป็นโลกาภิวัตน์นี้ ส่งผลให้สังคมเกิดความซับซ้อน ยากแก่การควบคุม รูปแบบของการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ ก็มีมากขึ้น ทำให้กฎหมายบางฉบับยังล้าหลังไม่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมความผิดในด้านต่างๆ ส่งผลกระทบต่อการควบคุม เกิดการเข้ามาแสวงหาผลประโยชน์กันมากขึ้น ทำให้หน่วยงานภาครัฐในฐานะผู้บริหารประเทศต้องมีแนวทาง มาตรการในการเข้าไปดูแลอย่างใกล้ชิด ว่าสังคมไทยมีความพร้อมมากเพียงใดต่อการที่จะเปิดบ่อนกาสิโน โดยเฉพาะตัวของผู้นำเองต้องมีมาตรการที่ครอบคลุม

⁷ เกสร สิทธิหนั้ว, ประเทศไทยควรมีสถานกาสิโนถูกกฎหมายหรือยัง, <http://www.sarakadee.com/feature/2001/0/vote.shtml>, 20 กันยายน 2558.

รองรับต่อผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ก็เปรียบเสมือนว่า ผู้นำ คือผู้ปกครองหรือชี้แนวทางในการที่จะนำประเทศไปสู่การพัฒนา รวมถึงการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญรุ่งเรือง ผ่านนโยบายในรูปแบบต่างๆ

การพนัน จึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจที่รัฐบาลในยุคสมัยต่างๆ ได้เสนอความคิดเห็นที่จะจัดตั้งขึ้น โดยเฉพาะในสมัยอดีตนายกทักษิณ ชินวัตร ก็ได้เสนอนโยบายในการจัดตั้งบ่อนคาสิโนขึ้น แต่ก็มีเสียงสะท้อนกลับมาของสังคมในการไม่ยอมรับนโยบายนี้ เนื่องจากจะส่งผลเสียต่อสังคมมากกว่าผลดี โดยที่ภาครัฐควรจะเตรียมมาตรการหรือนโยบายควบคุมการเล่นการพนันอย่างเคร่งครัด โดยมีการบัญญัติให้การพนันเป็นสิ่งที่อันตรายเป็นอาชญากรรม ถ้าผู้ใดฝ่าฝืนก็จะมีโทษ ดังนั้นการแสวงหาผลประโยชน์ต่อการเล่นการพนันก็เกิดขึ้นในเมื่อประชาชนส่วนใหญ่ล้วนแล้วแต่ชอบเล่นการพนัน การแข่งขันเป็นอย่างมาก ภาครัฐจึงจะใช้แนวทางในการแสวงหาผลประโยชน์จากการเล่นพนันของประชาชน ในการจัดหารายได้เพิ่มขึ้น ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม โดยใช้กฎหมายเป็นเครื่องมือ ด้วยการอนุญาตให้มีการเล่นการพนันบางประเภทได้ว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย แม้ว่าจะมีผู้ไม่เห็นด้วยหรือถูกคัดค้านจากภาคประชาชนในบางส่วน ภาครัฐจึงต้องสร้างกระบวนการที่เรียกว่า การสร้างความชอบธรรมขึ้นมา เพื่อทำให้เกิดการยอมรับในสังคมขึ้น โดยเฉพาะสังคมไทยซึ่งเป็นสังคมแห่งพระพุทธศาสนา ซึ่งส่งเสริมให้ประชาชนปฏิบัติตามศีล 5 มีคุณธรรมและศีลธรรมในใจ ตามบทบัญญัติในพุทธศาสนา ได้กำหนดให้การพนันจัดเป็น 1 ในอบายมุข 6 ประเภท ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของความเสื่อมและความหายนะให้แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติ ซึ่งนำไปสู่ความเกิดอบายมุข หนทางแห่งความเสื่อม ซึ่งพระองค์ทรงแสดงถึง ความเสื่อมโภคทรัพย์ ทรัพย์สิน แม้ความเสื่อมในประโยชน์สุขในโลกนี้ เช่น เสื่อมเสียชื่อเสียง อายุ เสื่อมญาติ ฯลฯ ความเสื่อมประการต่างๆ ก็เพราะ อบายมุข 6 ประการและที่สำคัญที่สุด ทำให้เสื่อมจากคุณธรรม เสื่อมจากคุณความดีและเสื่อมจากปัญญา เมื่อเสื่อมจากคุณความดี สิ่งที่เกิดขึ้น คือ อกุศลกรรมธรรม โดยที่อบายมุข คือ หนทางแห่งความเสื่อม ความพินาศของโภคทรัพย์และความเสื่อมประการอื่นๆ ได้แก่ เสื่อมจากกุศลธรรม และ เสื่อมปัญญา มี 6 ประการ คือ⁸

1. การเสพน้าเมา คือ สุราเมรัย อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาทเป็นทางเสื่อมแห่งโภคะทั้งหลายและเสื่อมจากคุณธรรมและปัญญา โทษของการดื่มสุราอันนำมาซึ่งความเสื่อมมีประการต่างๆ ดังนี้

1.1 ความเสื่อมทรัพย์ อันผู้ดื่มพึงเห็นเองการดื่มสุรานำมาซึ่งความเสื่อมทรัพย์ เพราะไม่รู้จักพอยอมใช้จ่ายทรัพย์ในการดื่มสุรา เมื่อมีการเมาสุรา ก็อาจทำทรัพย์สินของผู้อื่นให้เสียหายและต้องจะชดใช้ทรัพย์หรือเป็นหนี้ ทำให้เสื่อมจากทรัพย์

1.2 ก่อการทะเลาะวิวาท เมื่อดื่มสุราย่อมขาดความยังคิดก็ยอมทำให้เกิดการทะเลาะวิวาท ก่อให้เกิดความเสื่อม การทะเลาะวิวาท ทำให้อกุศลเจริญขึ้น เพราะการทะเลาะวิวาท เจริญการแตกความสามัคคี กุศลธรรมเสื่อม เพราะการดื่มสุรา และการทะเลาะวิวาท

1.3 เป็นบ่อเกิดแห่งโรค การดื่มสุรา ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ

1.4 เป็นเหตุให้เสื่อมเสียชื่อเสียง การดื่มสุราย่อมทำให้ประพฤติไม่ดี และเป็นการกระทำที่ไม่สมควร ทำให้เกิดการเสียชื่อเสียง

1.5 เป็นเหตุไม่รู้จักละอาย การดื่มสุรา เป็นเหตุให้หลงลืมสติ กล้าในสิ่งที่ไม่ควรกล้า เพราะฉะนั้น สิ่งที่เกิดขึ้น คือ อกุศลธรรม ไม่มีhiri โอตตปปะ สิ่งที่ดี เสื่อม คือ คุณธรรมความดี

2. การเที่ยวไปในตรอกต่างๆ ในเวลากลางคืน มีโทษ 6 อย่าง คือ

- ผู้นั้นชื่อว่าไม่คุ้มครอง ไม่รักษาดัว
- ผู้นั้นชื่อว่าไม่คุ้มครอง ไม่รักษาบุตรภรรยา
- ผู้นั้นชื่อว่าไม่รักษาททรัพย์สมบัติ
- ผู้นั้นเป็นที่ระแวงของคนอื่น

⁸ เนชัน, อบายมุข 6, <http://www.oknation.net/>, 24 กันยายน 2548.

- คำพูดอันไม่เป็นจริงในที่นั้นๆ ย่อมปรากฏในผู้นั้น
- อันเหตุแห่งทุกข์เป็นอันมากแหวดล่อม

3. การเที่ยวดูมหรสพ

เมื่อรู้ว่าการแสดงที่ไหนก็รีบไปที่นั่น โดยละทิ้งการทำงานที่ควรจะทำ แทนที่งานจะเสร็จก็ทิ้งงานไป ทำให้งานนั้นเสียหายในการดูการแสดงและการดูมหรสพ

4. การเล่นเกมพนัน มีโทษ 6 ประการคือ

- ผู้ชนะย่อมก่อเวร
- ผู้แพ้ย่อมเสียดายทรัพย์ที่เสียไป
- ความเสื่อมทรัพย์ในปัจจุบัน
- ถ้อยคำของคนเล่นเกมพนัน ซึ่งไปพูดในที่ประชุมฟังไม่ขึ้น
- หมิ่นประมาท
- ไม่มีใครประสงค์จะแต่งงานด้วย เพราะเห็นว่า นักเล่นเกมพนันไม่สามารถจะเลี้ยงภรรยา การเล่นเกมพนันก็ทำให้เจริญความเป็นหนี้ เจริญศัตรู เจริญชื่อเสียงไม่ดี และเจริญอกุศล และทำให้เสื่อมทรัพย์

5. การคบคนชั่วเป็นมิตร

โทษของการคบมิตรชั่ว คือ เมื่อคบคนชั่วเป็นเพื่อน ก็จะทำให้ตัวเองไม่ดีตามไปด้วย ถ้ามีเพื่อนไม่ดี แม้เราจะไม่เป็นอย่างนั้น คนอื่นก็ต้องคิดว่าเราก็คืออย่างเขา อยู่ในวงสุรา เราไม่ดีมีแต่เพื่อนที่ดื่ม คนก็ต้องเข้าใจว่าเราก็คือเป็นนักดื่มสุราเช่นกัน ก็ทำให้เจริญในชื่อเสียงที่ไม่ดี ส่วนที่ทำให้เสื่อมจากการคบมิตรชั่ว คือ เสื่อมจากความคิด จากกุศลธรรม เสื่อมจากปัญญานั้นเอง

6. ความเกียจคร้าน

ความเกียจคร้าน ไม่ทำในสิ่งที่ควรทำ โดยหาเหตุผลต่างๆ ที่จะไม่ทำงาน ย่อมทำให้เสื่อมจากการงาน และทำให้เสื่อมจากโภคทรัพย์ด้วย เพราะงานนั้นจะไม่สำเร็จ แสดงให้เห็นว่าการเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข 6 ประการนี้ ถ้าบุคคลในสังคมใดมีเมามัวสุมอยู่ในอบายมุขดังกล่าวข้างต้น สังคมนั้นจะพบแต่ความเสื่อม หากคนในสังคมต้องการให้ตนเอง ครอบครัวและสังคมมีความเจริญรุ่งเรือง มีความสุข ก็จำต้องละเว้นอบายมุข ทั้ง 6 เหล่านั้นเสียตั้งหน้าทำมาหากินโดยสุจริต ด้วยความขยันหมั่นเพียรให้การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สังคมก็จะมีแต่ความสุข และความเจริญ แต่มนุษย์ก็มีมักจะเอากิจการต่างๆ เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการพนัน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของการพนันการแข่งขันฟุตบอล ทั้งแบบโต๊ะรับพนันและการพนันออนไลน์ ซึ่งสามารถเข้าถึงคนหนุ่มสาวและเยาวชนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็ว และอาจเป็นสาเหตุของการก่ออาชญากรรมต่างๆ ตามมา หรือแม้แต่รูปแบบการแสวงหาผลประโยชน์ในด้านกีฬา การแข่งขันเพื่อความบันเทิงในการรับชม มาเป็นเครื่องต่อรองในการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ต่อกัน โดยการพนันจึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของความบันเทิง ของคนในสังคมไทยมาเป็นเวลานาน ดังจะเห็นได้ว่าการพนัน เป็นสิ่งที่ภาครัฐนั้นให้ความสำคัญมาเป็นระยะเวลาที่ยาวนานแล้ว มีการกำหนดให้การพนันเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายขึ้นตั้งแต่ในสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น โดยรัชกาลที่ 3 สนับสนุนการพนันเพื่อการเก็บภาษีอากรบ่อนเบี้ย อากรหวย ต่อมารัฐบาลปิดโรงหวยเนื่องจาก การพนันมีผลกระทบต่อสังคมสูง ประชาชนหมกหมุ่น ไม่ทำมาหากิน หมดเนื้อหมดตัว และนำไปสู่การเกิดอาชญากรรมเพิ่มขึ้น แต่ถึงอย่างไรรั้น การพนันก็ยังมิได้อยู่ควบคู่กับสังคมไทยมาอย่างยาวนาน รวมถึงปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย ก็มีผู้ที่ฝ่าฝืนหรือละเมิดต่อกฎหมายอยู่ตลอดเวลา แม้ฝ่ายปกครองจะมีการออกกฎหมาย ระเบียบคำสั่ง เพื่อหาทางระงับ ยับยั้ง ไม่ให้เกิดการกระทำที่ผิด ส่งผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว ก็ตาม แต่เมื่อความ

รุนแรงของการกระทำมีผลกระทบต่อสังคมมากขึ้น รัฐจึงแก้ปัญหาด้วยการออกกฎหมายบังคับ โดยการมุ่งเน้นในการป้องกันการกระทำผิดเกี่ยวกับ การพนัน มีให้ขาย หรือแพร่กระจายต่อไป เพราะเงินที่ได้จากการพนัน อาจเป็นทางผ่านของเงินที่ได้มาโดยมิชอบด้วยกฎหมายอย่างใดอย่างหนึ่งก็เป็นไปได้

จากพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478 ซึ่งเป็นกฎหมายพนันที่ใช้บังคับมาเป็นเวลายาวนาน 80 กว่าปีแล้ว แม้ว่าจะมีการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายฉบับนี้ครั้งล่าสุดเมื่อปี พ.ศ. 2505 พระราชบัญญัติการพนันเป็นกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่เกิดจากพนันในปัจจุบันที่มีลักษณะต่างไปจากเดิมเป็นอย่างมาก ระบบการควบคุมหรือกำกับดูแลผู้ที่ได้รับอนุญาตประกอบกิจการพนันตามกฎหมายก็มีความหละหลวม ไม่มีประสิทธิภาพ การดำเนินการบังคับใช้กฎหมายกับการพนันผิดกฎหมายก็เป็นปัญหาสำคัญที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้ อีกทั้งยังมีปัญหาในการปรับใช้ จะเห็นได้จากสถิติจำนวนประชากรในการเล่นพนัน ดังนี้

ตารางที่ 1 ประมาณการจำนวนประชากรนักพนันจำแนกตามประเภทการพนันที่เล่น⁹

หน่วย: คน

ประเภทการพนัน	พื้นที่ศึกษา			รวมทั้งประเทศ
	กรุงเทพมหานคร	เขตเมือง	เขตชนบท	
สลากกินแบ่งรัฐบาล	2,149,130	6,055,813	11,006,783	19,211,727
หวยใต้ดิน	1,492,809	4,682,078	13,748,756	19,923,643
พนันในบ่อน	328,161	658,417	2,139,128	3,125,705
พนันฟุตบอล	276,684	479,588	311,146	1,067,418
กีฬาพื้นบ้าน	6,435	138,186	738,971	883,592
มวย/มวยตู้	112,604	178,829	388,932	680,366
หวยอื่นๆ	112,604	262,246	252,806	627,656
การพนันอื่นๆ	38,607	271,380	388,932	698,919

จะเห็นได้ว่าส่วนใหญ่ ประชาชนมักมีการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล รองลงมาคือหวยใต้ดิน และการพนันในบ่อน ซึ่งถึงแม้ว่าจะอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร เขตเมือง หรือชนบท ก็มีอัตราจำนวนประชากรที่ใกล้เคียงกันตามลำดับ เนื่องจากการเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล หรือ หวยใต้ดินนั้น ถือว่าเป็นรูปแบบของการพนันอย่างหนึ่งที่ประชาชนในสังคมมีจำนวนประชากรหรือผู้เล่นเป็นจำนวนมากเนื่องจาก หวย นั้นเป็นความหวังหรือความสุขเล็กๆ น้อยๆ ให้กับคนที่มีรายได้น้อย เพื่อหวังในโชคลาภ ซึ่งหวยก็มีให้ลุ้นกัน 2 ครั้งสำหรับหวยรัฐบาล เพราะคำว่า หวย มักจะมากับ ดวง และ โชคลาภ แม้ใครบางคนอาจจะทำนายเลขเด็ดจากความฝัน ไปซูดตามต้นไม้ หรือดูจากสิ่งแปลกประหลาดต่างๆ ก็ตาม แล้วก็เป็นเลขต่างๆ อันนี้ก็เป็นความเชื่อของแต่ละบุคคลไป ดังนั้น หวย หรือ ล็อตเตอรี่ ก็เป็นส่วนหนึ่งของการพนัน และยังผิดหลักอบายมุขตามหลักพระพุทธศาสนาในข้อที่ว่าเป็นการเล่นการพนัน ซึ่งความหนักเบาที่ตามกันไป การพนันยังทำให้ครอบครัวเดือดร้อนแตกแยก เป็นภาวะปัญหาทางสังคม อย่างนี้ก็เรียกได้ว่าเป็นการผิดอบายมุขเรื่อง การพนันอย่างรุนแรง เนื่องจากส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสังคม ซึ่งความรุนแรงก็ขึ้นอยู่กับเจตนาที่เกิดขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิบัติตามหลักพระพุทธศาสนาชี้ให้เห็นถึง ภัยของอบายมุขเหล่านี้ว่าความที่จะหลีกเลี่ยงไม่เข้าไปยุ่งเกี่ยว แต่ในขณะเดียวกันทางด้านสังคม ก็ต้องการที่จะมีการพัฒนาประเทศในการกระตุ้นรายได้ทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่ง

⁹ไพศาล ลิมสถิตย์, ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนเรื่องพนันในภาคเหนือ, 30 เมษายน 2556.

การเปิดบ่อนคาสีโนจึงเป็นแนวทางหนึ่งที่ทางรัฐบาลหรือหน่วยงานภาครัฐเคยได้เสนอไว้ ว่าจะเป็นแนวทางในการสร้างมูลค่าและเพิ่มรายได้ให้แก่ประชาชน

โดยที่รัฐบาลและหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบตาม พ.ร.บ. การพนัน คือ กระทรวงมหาดไทย ก็มีได้ให้ความสำคัญกับการเสนอแนวทางป้องกัน และการแก้ไขผลกระทบด้านลบของการเล่นพนันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะผลกระทบทางสังคม พฤติกรรมการใช้เงินของประชาชนที่เล่นพนัน อาทิเช่น การก่ออาชญากรรมต่างๆ โดยเฉพาะการลัก ชิง ปล้น ดังที่ปรากฏในข่าวสารทั่วไปที่มีสาเหตุจากการพนัน หรือปัญหาพฤติกรรมการใช้จ่ายเงินของผู้เล่นพนัน ปัญหาความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวหรือคนใกล้ชิด ปัญหาหนี้สิน หนี้นอกระบบ การใช้อำนาจของกลุ่มผู้มีอิทธิพล การฟอกเงิน รวมถึงปัญหาสุขภาพจิตของผู้เล่นบางรายที่หมกมุ่นอยู่กับการเล่นพนันจนเข้าข่ายเป็นโรคติดพนัน จึงทำให้ยังเป็นแนวทางที่ยังได้รับการคัดค้านจากหลายฝ่ายว่ายังไม่พร้อมหรือเหมาะสมที่จะจัดตั้งบ่อนคาสีโนขึ้น โดยเฉพาะการขัดกับหลักปฏิบัติตามหลักคำสอนของพระพุทธเจ้า ซึ่งถือว่าสังคมไทยเป็นสังคมแห่งความเป็นพหูชนัน

ดังนั้นการที่จะควบคุมปัญหาเหล่านี้ ภาครัฐควรสร้างโอกาสในกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดปัญหาทางสังคมที่จะเกิดขึ้นตามมา เช่น การมุ่งสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อย่างต่อเนื่อง รวมไปถึงการกระจายรายได้อย่างเป็นธรรม รวมถึงการลดช่องว่างระหว่างรายได้ของกลุ่มต่างๆ สำหรับในกรณีที่พิจารณาทางด้านการทำความผิด กฎหมายควรมีความเคร่งครัดมากกว่านี้ ควรมีการเพิ่มบทลงโทษ ส่งเสริมการเรียนรู้ในด้านคุณธรรม จริยธรรมตามหลักพระพุทธศาสนาให้มากยิ่งขึ้น เพื่อลดปัญหาที่จะเกิดขึ้น โดยต้องอยู่ภายใต้บทบาทอำนาจของภาครัฐต่อการจัดการปัญหา หากมีการเปิดบ่อนคาสีโนขึ้น บทบาทของรัฐจึงเป็นบทบาทที่สำคัญต่อการขับเคลื่อนนโยบายเหล่านี้

บทบาทภาครัฐต่อการเปิดบ่อนคาสีโน

ตามบทบาทของภาครัฐต่อการจัดตั้งบ่อนคาสีโน ก็เพื่อมุ่งหวังในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่การพนันมักมีผลกระทบในด้านต่างๆ รวมถึงผลกระทบในด้านสังคม และการเมือง ดังนั้นการพนันที่ผิดกฎหมายไม่เพียงแต่ก่อให้เกิดอันตรายต่อปัจเจกบุคคล แต่ยังก่ออันตรายต่อเศรษฐกิจของชาติอีกด้วย เพราะการที่มีประชากรจำนวนมากเข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนัน จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพและประสิทธิภาพในการทำงาน ส่งผลต่อการกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรมในสังคมมากยิ่งขึ้นตามไปด้วย เพราะรายได้ส่วนใหญ่ไปตกอยู่กับนักการเมืองท้องถิ่น พ่อค้า นักธุรกิจ ผู้มีอิทธิพลท้องถิ่น และตำรวจ ซึ่งเป็นคนกลุ่มเล็กๆ ในสังคม การพนันที่ถูกกฎหมายมีน้อยกว่าการพนันที่ผิดกฎหมาย แต่จำนวนประชากรที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการพนันที่ผิดกฎหมายมีมากกว่า ระบบเผด็จการทางการเมืองและระบบการผูกขาดธุรกิจการพนัน ช่วยทำให้ผู้มีอิทธิพล ทั้งในท้องถิ่นและกลุ่มตำรวจได้รับผลประโยชน์ รายได้จากหวยใต้ดินและบ่อนการพนัน กลายเป็นรายได้สำคัญของระบอบตำรวจ (Police regime) ซึ่งไปค้ำจุนระบบรวมศูนย์อำนาจที่ส่วนกลาง จากการเก็บรายได้จากการเปิดโอกาสให้ขายหวยได้อย่างสะดวกด้วยเหตุนี้ รัฐจึงจำเป็นต้องปรับปรุงระบบตำรวจ เพื่อล้มระบอบเดิมที่เต็มไปด้วยการคอร์รัปชัน และสร้างตำรวจมืออาชีพขึ้นมาแทนที่ เป็นหลักประกันให้แก่สังคมว่า ระบบตำรวจใหม่จะไม่ไปสร้างอิทธิพล หรือแสวงหาผลประโยชน์จากธุรกิจ

การพนัน จึงทำให้มีผลกระทบต่อการปกครองในรูปแบบระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะพบว่า การเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติมีความสัมพันธ์กับเครือข่ายธุรกิจการพนันทั้งทางตรงและทางอ้อมกับเครือข่ายธุรกิจการพนัน ซึ่งล้วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับการซื้อเสียง จึงเป็นช่องทางให้เจ้ามือหวยใต้ดินซื้อเสียงให้ตนเองและพรรคพวกให้กลายเป็น “ผู้แทนราษฎร” อย่างชอบธรรม¹⁰ โดยที่นักธุรกิจการเมืองเหล่านี้ มีทั้งธุรกิจที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ผลกำไรจากธุรกิจการพนันที่ผิดกฎหมายช่วยสนับสนุนทั้งธุรกิจที่ถูกกฎหมายและอำนาจทางการเมืองของพวกเขาให้

¹⁰ ธีรวิทย์ วงษ์วรเวท, ศันสน์คดีที่มีต่อความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายในประเทศไทยกับหลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนช่วงชั้นที่สี่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม, (วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, 2550).

มันคงยิ่งขึ้น อำนาจส่วนหนึ่งของพวกเขา เกี่ยวข้องกับอำนาจในการจัดสรรงบประมาณในการก่อสร้าง ซึ่งเป็นแหล่งรายได้สำคัญมีความต่อเนื่องยาวนาน อำนาจของพวกเขายังเชื่อมต่อกับอำนาจรัฐ ที่เป็นศูนย์กลางอย่างแน่นแฟ้นด้วย ดังนั้น การทำห่วยใต้ดินหรือบ่อนการพนันให้ถูกกฎหมาย จะเป็นการทำลายรากฐานทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของบรรดาผู้มี อิทธิพลท้องถิ่น สามารถบั่นทอนความเข้มแข็งของระบบการซื้อเสียงในการเลือกตั้งทุกระดับได้ด้วย เพราะไม่ต้องมีการใช้กระบวนการเล่นพรรคเล่นพวก

ซึ่งในอดีตเคยมีข่าวเรื่อง การริเริ่มจะจัดให้มีคาสีโนในไทยในช่วงสมัยรัฐบาลทักษิณ ชินวัตร แต่ก็ได้รับการคัดค้านจากสังคม ภายหลังจากนั้น รัฐบาลนายสมัคร สุนทรเวช เข้าบริหารประเทศ รัฐบาลสมัครก็เสนอแนวคิดสร้างคาสีโนขึ้นมาอีกครั้ง จนกลายเป็นที่ถกเถียงกันอย่างมากร แต่ก็ได้ข้อสรุปว่าการมีบ่อนคาสีโนในประเทศไทยจะมีข้อเสียมากกว่าข้อดี เป็นแหล่งอบายมุขที่จะมอมเมาคนในประเทศ และอาจมีผลกระทบอื่นๆ ตามมาอีกมากมาย อย่างไรก็ตามสิ่งที่มีความคล้ายคลึงกันก็คือ รัฐบาลแต่ละชุดต่างก็มิได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันหรือลดผลกระทบหรือปัญหาที่เกิดจากการพนันอย่างจริงจัง¹¹ ดังนั้นภาครัฐควรมีบทบาทในการกำหนดนโยบายสาธารณะเพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความต้องการของประชาชน ตามแนวคิดนโยบายสาธารณะที่มุ่งเน้นบทบาทหน้าที่ของภาครัฐต่อการบริหารจัดการโดย ศุภชัย ยาวะประภาส ได้ให้ความหมายโดยสรุปของนโยบายสาธารณะว่า เป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรมของรัฐบาล ซึ่งรวมทั้งกิจกรรมที่ผ่านมาในอดีต กิจกรรมที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันและกิจกรรมที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคต ในทางปฏิบัติคือ เป็นแนวทางเลือกที่รัฐบาลได้กำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาและทางเลือกนี้มีความชัดเจนเฉพาะเจาะจงมากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับผู้กำหนดทางเลือกและระดับความซับซ้อนของปัญหา ต่อการกำหนดนโยบาย ผู้มีอำนาจหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นระดับรัฐบาลกลางหรือรัฐบาลท้องถิ่นอาจเป็นผู้กำหนดขึ้นมาเอง ในลักษณะนี้เรียกว่า เป็นการกำหนดนโยบายจากเบื้องบนลงสู่เบื้องล่าง ในอีกลักษณะหนึ่งอาจมอบหมายลงไปให้หน่วยงานของระบบราชการในระดับต่างๆ เป็นผู้จัดทำและเสนอแนะขึ้นมาตามลำดับชั้นจนถึงผู้มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายนั้น ในลักษณะเป็นการกำหนดนโยบายจากเบื้องล่างสู่เบื้องบน นอกจากนี้ยังอาจจัดตั้งหน่วยงานที่มีความชำนาญการเพื่อทำหน้าที่ในการจัดทำข้อเสนอแนะนโยบายเพื่อการตัดสินใจดังนี้

1. แนวทางรองรับการเปิดบ่อนคาสีโน

รัฐบาล จะต้องมีการตอบคำถามแก่ประชาชนให้ได้ประเด็น ถ้ามีการเปิดบ่อนคาสีโนจะเป็นไปเพื่อแก้ปัญหาของประเทศในด้านไหนบ้าง นอกเหนือจากช่วยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ แต่ถ้าภาครัฐต้องการลดแรง ต่อด้าน รัฐบาลจะต้องให้ความสนใจ กับมุมมองของสาธารณชน ให้มากเป็นพิเศษ โดยอาจใช้นโยบายด้านสังคมเป็นหลัก เพื่อแก้ปัญหาของสังคมไทย ล้มระบบผู้มีอิทธิพลของผู้มีอำนาจทางการเมืองและอิทธิพลของนักธุรกิจบางส่วนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับบ่อนการพนัน หรือรัฐบาลอาจเลือกนโยบายที่เป็นจุดกึ่งกลางระหว่าง การดำเนินนโยบายทางด้านสังคมและนโยบายทางด้านเศรษฐกิจ จะทำให้มีรายได้ จากการเก็บภาษีการพนันเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกัน รัฐบาลก็จะควบคุมผลกระทบทางด้านลบของคาสีโน ที่มีต่อสังคมได้ด้วย รัฐบาลอาจตั้งสถานคาสีโน ในพื้นที่ที่ห่างไกลจากการคมนาคมเพื่อจำกัดจำนวนผู้เล่นการพนัน หรือรัฐบาล

2. ความสัมพันธ์ระหว่างนักการเมือง รัฐบาลและคาสีโน

รัฐบาลต้องแสดงให้เห็นสาธารณชนเห็นความโปร่งใสของนโยบาย ในสหรัฐอเมริกาธุรกิจการพนันเป็นที่นิยมบริโภคเพื่อรณรงค์หาเสียงทั้งระดับมลรัฐและรัฐบาลกลาง แต่นักธุรกิจนิยมบริจาคเงินให้แก่ระดับรัฐมากกว่าระดับรัฐบาลกลาง เพราะแต่ละรัฐมีอำนาจควบคุมดูแลธุรกิจการพนันเอง¹²

¹¹ไพศาล ลัมสติกดิ์, ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478, เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนเรื่องพนันในภาคเหนือ, 30 เมษายน 2556

¹²ผาสุก พงษ์ไพจิตรและคณะ, ห่วย ช้อง บ่อน ยาบ้า, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ตรัสวิน, 2543), หน้า 7.

3. การรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการเปิดคาสีโน

3.1 อุปนิสัยของคนไทย ที่ชอบความสนุกสนานและการพักผ่อนควบคู่กันไป แต่สถานคาสีโนที่ถูกกฎหมายของไทย จะต้องมีการควบคุมและมีการมาตรฐานสากลที่เคร่งครัดและชัดเจน

3.2 การจัดตั้งบ่อนคาสีโนไม่ควรมีการจัดตั้งไว้ใจกลางเมือง เนื่องจากถ้ามีการเปิดไว้กลางเมือง ประชาชนเป็นจำนวนมากก็มักจะเข้าไปเล่นได้อย่างง่ายดาย และไม่ได้มุ่งหวังให้เป็นการกระตุ้นทางเศรษฐกิจของประเทศได้ ดังนั้นจึงต้องมีการจัดตั้งที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามาเล่นได้สะดวกและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

3.3 เนื่องจากบ่อนการพนันมีความสัมพันธ์กับชนชั้น (class) หรือกลุ่มรายได้ของลูกค้าย เพราะฉะนั้น สถานคาสีโนที่จัดตั้งขึ้นจึงต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายของลูกค้ายให้ชัดเจนว่าต้องการลูกค้ายที่มีรายได้ประจำขั้นต่ำเท่าไร ต่อเดือน การจำกัดจำนวนคนเล่นนอกจากกำหนดจากรายได้แล้ว ก็อาจกำหนดจากหลักฐานการเสียภาษีประจำปี หรือจากบัญชีเงินฝากในธนาคารก็ได้ ทั้งนี้เพื่อกีดกันกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยให้ออกไปจากคาสีโนอันเป็นการจำกัดผลกระทบของการพนันทางด้านลบที่จะมีต่อคนในระดับล่างของสังคม กล่าวโดยสรุปแนวทางนี้ให้เฉพาะผู้มีเงินหรือผู้ที่มั่งคั่ง ร่ำรวยเท่านั้นที่สามารถเข้าไปในสถานคาสีโนได้ และป้องกันไม่ให้กลุ่มผู้มีรายได้น้อยเข้ามาเกี่ยวข้องกับสถานคาสีโน เพื่อเป็นการสร้างภาระและความเดือดร้อนให้แก่พวกเขา

3.4 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการผูกขาด และการแก้ไขความขัดแย้งด้วยวิธีการใช้ความรุนแรงระหว่างนักธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการพนัน รัฐบาลอาจออกกฎหมายบังคับให้บริษัทที่ได้รับสัมปทานการทำคาสีโนเป็นบริษัทมหาชน ที่ต้องเข้าตลาดหลักทรัพย์และมีการจำกัดจำนวนการถือหุ้นของแต่ละคนไม่ให้มีมากเกินไป ทุกฝ่ายต้องมีจำนวนหุ้น บทบาทอำนาจในการสั่งการเท่ากันและต้องมีการตรวจสอบ เพื่อถ่วงดุลกันอยู่ตลอดเวลา

3.5 รัฐบาลจะต้องมีมาตรการที่แน่นอนในการป้องกันการเผยแพร่ และการระบอบของการพนันที่ถูกกฎหมายไปสู่เยาวชน

3.6 แม้ว่าการเปิดสถานคาสีโนที่ถูกต้องตามกฎหมาย จะมีข้อดีบางประการ เช่น สามารถดึงเงินจาก นักการพนันต่างชาติเข้ามาเล่นในประเทศไทย และป้องกันไม่ให้คนไทยออกไปเล่นนอกประเทศ ซึ่งกำลังเป็นนักการพนันกลุ่มที่มีกำลังจ่ายมากที่สุด และช่วยให้เงินภายในประเทศสะสมมากขึ้น แต่บ่อนการพนันเป็นแหล่งอบายมุขที่สามารถทำให้ผู้คนหมดเนื้อหมดตัวได้ง่าย ฉะนั้นรัฐบาลจึงจำเป็นต้องหาทางลดผลกระทบทางด้านลบให้น้อยที่สุด เป็นต้น

จะเห็นได้ว่า ในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมา ก็มีข้อถกเถียงในวงกว้างเกี่ยวกับประเด็นปัญหาในการจัดการกับการพนันประเภทต่างๆ ที่มีอยู่ในสังคมไทยว่าควรมีนโยบายอย่างไร ในความเป็นจริงแล้วประเทศไทยมีการเล่นการพนันอยู่หลายประเภท เช่นเดียวกับการจะเปิดบ่อนคาสีโนและการพนัน ซึ่งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ภาครัฐเป็นผู้กำหนดนโยบายในการสร้างรายได้ให้แก่ชุมชนและประเทศชาติ โดยภาครัฐควรมีแนวทางในการรองรับผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หลังจากมีการเปิดคาสีโนขึ้นในประเทศไทย โดยในสังคมทางพระพุทธศาสนาไม่ควรส่งเสริมให้เกิดการใช้ อบายมุขมาแสวงหาผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากคนส่วนใหญ่ในชาติ ในทางตรงข้าม รัฐควรมีบทบาทสำคัญในการ ส่งเสริมการศึกษาและพัฒนา เพื่อยกระดับจิตสำนึกทางจริยธรรม เน้นการปลูกฝังระเบียบวินัยและความซื่อสัตย์ คุณธรรมจริยธรรมในสังคม ควรหลีกเลี่ยงเส้นทางแห่งอบายมุข 6 รวมถึงรณรงค์ให้เห็นโทษของอบายมุขและการเสพติดการพนันมากกว่าที่จะส่งเสริมก่อให้เกิดการตั้งบ่อนคาสีโนขึ้นมา โดยไม่มีมาตรการหรือกฎหมายในการรองรับอย่าง แน่ชัดและครอบคลุม เพราะพื้นฐานประชากรที่มีคุณภาพทางจริยธรรมและจิตสำนึกที่ถูกต้องจะนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ต้นตอ และเกิดการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนมากกว่าจะมุ่งแก้ไขปัญหาลอยๆ ดังนั้นเป็นสิ่งที่น่าสนใจที่

ภาครัฐควรพิจารณาถึงความเหมาะสมว่าประเทศควรจะมีการเปิดบ่อนคาสีโนหรือไม่ โดยไม่ขัดต่อหลักพระพุทธศาสนา
อย่างยั่งยืนในสังคมไทย

เอกสารอ้างอิง

กิตติกร มีทรัพย์. “ความสุขจากการเล่นการพนัน”. ในงานวิจัยสุขภาพจิตเชิงวัฒนธรรมและ
เกสร สิทธิหนั. ประเทศไทยควรมีสถานกาสีโนถูกกฎหมายหรือยัง.

<http://www.sarakadee.com/feature/2001/0//vote.shtml>, 20 กันยายน 2558.

ณัฐดี วงษ์วรเทว, “ทัศนคติที่มีต่อความสัมพันธ์ ระหว่างการเปิดบ่อนการพนันที่ถูกกฎหมายในประเทศไทย
กับหลักศีลธรรมทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนช่วงชั้นที่สี่ โรงเรียนมัธยมวัดดุสิตาราม”.

วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา, 2550.

ดร.ธีรภานต์ โพธิ์แก้ว. คาสีโน..กับการพนันในสังคมไทย. <https://www.gotoknow.org/posts/594079>. 20 กันยายน
2558.

เนชั่น, อบายมุข 6. <http://www.oknation.net/>. 24 กันยายน 2558.

พิกุล หิรัณโณธิกุล. “สัมมนาโครงการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์ เรื่อง คาสีโนในมิติพระพุทธศาสนา
การศึกษา และสังคมไทย”. 19 กันยายน 2558.

ไพศาล ลิ้มสถิตย์. “ปัญหาเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการพนัน พ.ศ. 2478”. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ
เรื่อง ทิศทางการขับเคลื่อนเรื่องพนันในภาคเหนือ. 30 เมษายน 2556.

ภูมิปัญญาท้องถิ่น สำนักพัฒนาสุขภาพจิต กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. เอกสารงานวิจัยเย็บเล่ม. หน้า 17.

รศ.ดร.ผาสุก พงษ์ไพจิตร. “เศรษฐศาสตร์การเมืองว่าด้วยหวยใต้ดิน”. ในเศรษฐกิจนอกกฎหมายและนโยบาย
สาธารณะในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง คณะเศรษฐศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.